

LIFE ORGBALT ZIŅU LAPA

*“Klimata pārmaiņu samazināšanas iespēju demonstrēšana
auglīgās organiskajās augsnēs Baltijas valstīs un Somijā”*

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

KO ESAM PAVEIKUŠI?

JAUNĀKIE NOTIKUMI

**INFORMĀCIJAS
IZPLATĪŠANAS
AKTIVITĀTES**

ĪSUMĀ PAR PROJEKTU

Cienījamie lasītāji,

Piedāvājam iepazīties ar septīto LIFE OrgBalt ziņu lapu. Ir iesācies mūsu projekta pēdējais gads, un mēs ar nepacietību gaidām iespēju iepazīstināt jūs ar šī četrus gadus pētījuma un komandas darba rezultātiem. Pēdējo mēnešu laikā mūsu pētnieki ir aktīvi iesaistījušies zinātniskajā darbā, papildinot mūsu jau tā garo publikāciju sarakstu ar vēl pieciem zinātniskajiem rakstiem un sniedzot vērtīgas atziņas plašākai zinātnieku sabiedrībai. Mūsu eksperti ir prezentējuši projektu nozīmīgās starptautiskās konferencēs, tostarp ANO Klimata pārmaiņu konferencē (COP28), kas nesen norisinājās Dubaijā, daloties ar projekta pieredzi un gūstot jaunas zināšanas par saistītajām tēmām. Šis un daudz kas cits ir bijis LIFE OrgBalt darba kārtībā kopš iepriekšējā mūsu ziņu lapas izdevuma. Turpiniet lasīt, lai uzzinātu jaunākās ziņas par LIFE OrgBalt aktivitātēm, norisēm un pasākumiem!

LIFE ORGBALT projekta komanda

KO ESAM PAVEIKUŠI?

Laiks ir aizritējis ātri un ir pienācis LIFE OrgBalt projekta noslēdzošais gads. Pēdējo mēnešu laikā projekta pētnieki turpināja savu auglīgo zinātnisko darbu, publicējot pētījumu rezultātus piecos jaunos zinātniskos rakstos, sniedzot atjauninātus datus un ieskatus par siltumnīcefekta gāzu emisiju plūsmām dažāda lietojuma veida zemēs un apstākļos (lūdzam skatīt publikācijas zemāk). Uzmanības centrā bija darbs pie modelēšanas aktivitātēm. Tika izmēģināti dažādi modelēšanas rīki. Pašlaik notiek intensīvs darbs pie pašreizējās datu ievades pārskatīšanas un turpmākas datu iekļaušanas, un drīzumā tiks pabeigts darbs pie datu prognozēm no projekta demonstrācijas vietām, kuru aplēses balstītas arī uz LIFE OrgBalt projekta ietvaros aprēķinātajiem nacionālajiem emisiju koeficientiem. Mūsu eksperti piedalījās dažādos pasākumos un konferencēs, tostarp ANO Klimata pārmaiņu konferencē (COP28), kas nesen norisinājās Dubajā, daloties ar projekta pieredzi un gūstot jaunas zināšanas par saistītajām tēmām. (vairāk informācijas sadaļā "Organizētie pasākumi"). Turpinās darbs pie projektā ieviesto un pētīto klimata pārmaiņu mazināšanas (KPM) pasākumu sociāli ekonomiskās ietekmes analīzes un visi iegūtie dati ir iekļauti projekta izstrādātajā publiskās un privātās sadarbības (PPS) modelī. Modelis sniegs zemes īpašniekiem noderīgu informāciju par finansiāliem un sociālekonomiskajiem rādītājiem katram projektā īstenotajam KPM pasākumam, attiecinot to uz noteiktu zemes gabalu, par kuru lietotāji ievadījuši modelī savas zemes pašreizējo parametru datus. Tiek izstrādāts arī simulācijas modelis kā politikas plānošanas atbalsta instruments SEG emisiju un sociālekonomisko rezultātu reģionāla līmeņa prognozēšanai, lai novērtētu dažādu zemes apsaimniekošanas pieeju SEG emisijas un sociāli ekonomiskos ieguvumus. Plašāku informāciju par izstrādātajiem modeļiem mēs sniegsim projekta ziņu lapas noslēguma izdevumā. Mūsu komunikācijas komanda ir aktīvi sadarbojusies ar partneriem un konsultatīvajām organizācijām, sagatavojot apmācību pasākumu kopumu, kas notiks 2024. gada pavasarī, lai iepazīstinātu ieinteresētās puses ar abiem izstrādātajiem modeļiem un sniegtu praktisku ieskatu to darbībā. Šis pēdējais posms ir īpaši svarīgs mūsu komunikācijas komandai darbā pie projektā iegūto rezultātu izplatīšanas un labāko piemēru demonstrācijas. 2023. gada beigās tika pabeigta jauna dokumentālā īsfilma par galvenajiem projekta ietvaros īstenotajiem un pārbaudītajiem KPM pasākumiem, īpašu uzmanību pievēršot to sniegtajām priekšrocībām.

Kā jau minējām iepriekšējā ziņu lapā, projekta komanda beidzot var izmantot visus pētījumu rezultātus un ievāktos datus, lai ar praktiskiem rīkiem un teorētiskiem secinājumiem sniegtu labāku izpratni par KPM pasākumiem un par to ietekmi projekta ieinteresētajām pusēm, sākot no pētniekiem līdz ekspertiem, konsultantiem, zemes īpašniekiem un dažādām organizācijām.

JAUNĀKIE NOTIKUMI

LIFE OrgBalt iepazīstina ar projekta rezultātiem ANO Klimata pārmaiņu konferencē COP 28 Dubajā

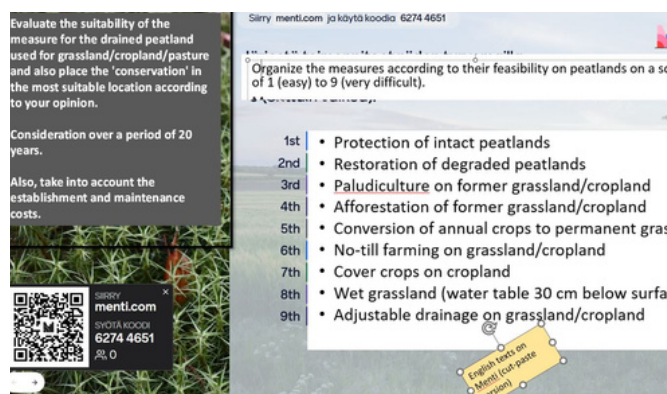

ANO 28. konference par klimata pārmaiņām (COP28) 28 norisinājās Dubajā no 2023. gada 30. novembra līdz 12. decembrim. LIFE OrgBalt pārstāvji piedalījās konferencē, prezentējot projekta rezultātus un to iespējamo ieguldījumu klimata debatēs paneļdiskusijā “Kontekstualizēta oglekļa piesaiste lauksaimniecības augsnēs: potenciāls un ierobežojumi”, kas notika Igaunijas paviljonā. COP 28 pirmo reizi tika oficiāli prezentēti Projekta ietvaros aprēķinātie reģionāli specifiskie nosusinātu, barības vielām bagāto organisko augšņu SEG emisiju koeficienti.

Kopš 2019. gada vidus LIFE OrgBalt eksperti no visām trim Baltijas valstīm, Somijas un Vācijas cieši sadarbojas, lai aprēķinātu reģionāli specifiskus SEG emisiju faktorus lauksaimniecības un meža augsnēm, tādējādi nodrošinot specifisku, lokālu datu pieejamību SEG emisiju ziņošanas uzlabošanai. Igaunijas Dzīvības zinātņu universitātes (Estonian University of Life Sciences) augsnes zinātnes profesors Alar Astover vadīja sesiju par lauksaimniecības augsnes iespējamo ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā, piesaistot oglekli minerālaugsnēs un samazinot organiskās augsnes radītās SEG emisijas. Par minerālaugsnēm runāja Igaunijas Lauksaimniecības pētniecības un zināšanu centra (The Centre of Estonian Rural Research and Knowledge) augsnes zinātnes eksperte Elsa Putku, bet organisko augšņu lom un datus prezentēja projekta LIFE OrgBalt pārstāvji. Sesijā galvenā uzmanība tika veltīta diskusijām un vietējās kontekstualizētās pieejas nozīmes demonstrēšanai, lai sekmētu oglekļa neitrālāku un klimatnoturīgāku lauksaimniecības attīstību. Augsnei ir izšķiroša nozīme attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimata pārmaiņu mazināšanu, jo tajā atrodas lielākais organiskā oglekļa uzkrājums sauszemes ekosistēmās. Lai gan ir atzīts, ka ilgtspējīga lauksaimniecības prakse var būtiski uzlabot oglekļa uzglabāšanu un pat palielināšanu augsnē, organiskā oglekļa piesaistes potenciāls augsnē un tā ietekme uz klimata pārmaiņu mazināšanu ievērojami atšķiras atkarībā no klimata reģiona, augsnes tipa un apsaimniekošanas prakses.

JustFood Living Lab – Vision Workshop

Ieinteresēto pušu Vision Workshop sanāksme ar lauksaimniekiem, vietējās kopienas pārstāvjiem notika Nurmē, Ziemeļkarēlijā, Somijā 2023. gada 9. novembrī. Šis bija ievadpasākums LIFE OrgBalt apmācību semināru ciklam, kurus līdz 2024. gada aprīlim organizēs katra partnervalsts, lai potenciālajiem lietotājiem prezentētu, demonstrētu un izskaidrotu publiskās un privātās sadarbības modeli un simulācijas modeli.

Detalizētāks pārskats tiks sniegts mūsu ziņu lapas nākamajā un pēdējā izdevumā pēc semināru cikla noslēguma. Seminārā tika pārstāvētas dažādas ieinteresētās puses – tajā piedalījās lauksaimnieki, vietējās kopienas locekļi un pētnieki. Tika sniegtas vairākas prezentācijas. Zinātņu profesore Raija Laiho no Somijas Dabas resursu institūta atklāja semināru ar detalizētu prezentāciju par kūdras lauku potenciālajiem izmantošanas veidiem un to praktisko ietekmi. Pēc tam vecākais pētnieks Jyrki Jauhiainen no Somijas Dabas resursu institūta vadīja diskusiju, lai sīkāk iztirzātu prezentācijā aplūkotās tēmas. Diskusijā tika runāts par kūdrāju nozīmi dažādos pētniecības kontekstos, saikni starp zinātnisko un politikā balstīto informāciju un to, kā šos jēdzienus izprot lauksaimnieki, vietējās kopienas un NVO pārstāvji. Semināra darba kārtībā bija arī vīzijas darbnīca (vision workshop), ko vadīja Jiveskiles universitātes pētnieks Ari Paloviita un vecākais pētnieks Jyrki Jauhiainen no Somijas Dabas resursu institūta. Šīs interaktīvās sesijas mērķis bija izpētīt pieejas, lai iekļautu KPM praksi reģiona lauksaimniecības, kūdras un mežsaimniecības nozarēs.

Tika prezentēta arī iespējamā PPS modeļa izmantošana plānošanā, papildinot diskusijas ar praktisku elementu. Nozīmīgs ieguldījums PPS modeļa turpmākajiem uzlabojumiem bija semināra dalībnieku ieteikumi. Īpaši tika uzsvērts ieguvums no dažādu zemes izmantošanas veidu un pasākumu ietekmes salīdzināšanas, ko nodrošina PPS modelis. Tika ierosināts izstrādāt turpmākās versijas vietējās valodās un papildus modelī sniegt gan kūdras lauku ilgtermiņa piemērotības novērtējumu dažādiem zemes lietojumiem attiecībā uz organiskā slāņa biezuma izmaiņām veikto darbību rezultātā, gan papildināt pamatdatus, kas balstīti uz pētījumos gūtām zināšanām un ir piemērojamas vietējiem apstākļiem.

Prezentācija:

Kūdras lauku izmantošanas lauksaimniecībā ietekme un iespējamā izmantošana nākotnē, Jyrki Jauhiainen, LUKE.

Demonstrācijas ekskursija uz Lettosuo par lauka metodēm augsnes C līdzsvara noteikšanai Life OrgBalt projektā

2023. gada 1. septembrī LifeOrgBalt un Horizon Alfa Wetlands projekts kopīgi organizēja ekskursiju IBFRA konferences "Klimata noturīga un ilgtspējīga meža apsaimniekošana" ietvaros, Helsinkos. Ekskursija pulcēja aptuveni 50 zinātniekus – no Life OrgBalt un Horizon Alfa Wetlands, un IBFRA konferences apmeklētājus no visas pasaules. Pasākumā uz vietas LifeOrgBalt zinātnieki skaidroja un demonstrēja mērījumu rezultātus, kas tiek veikti augsnes ikgadējā C-bilances (plūsmas un masas mērījumi) un augsnes CH₄ un N₂O bilances (plūsmas mērījumi) novērtēšanai.

INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANAS AKTIVITĀTES

[LIFE OrgBalt dokumentālā īsfilma](#)

[LIFE OrgBalt ietvaros īstenoti klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumi](#)

2023. gada nogalē tika pabeigts darbs pie vēl vienas dokumentālās īsfilmas. Šī trešā dokumentālā filma sniedz īsu ieskatu par galvenajiem projektā īstenotajiem klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumiem. Tajā ir iekļautas intervijas ar mūsu projekta ekspertiem, kā arī attēli no dažām projekta demonstrācijas vietām. Līdz 2024. gada jūnijam tiks uzņemta noslēdzošā dokumentālā īsfilma, kurā tiks prezentēti projekta rezultāti. Sekojiet līdzi!

Zinātniskie raksti

Vigricas, E.; Ciuldiene, D.; Armolaitis, K.; Valujeva, K.; Laiho, R.; Jauhiainen, J.; Schindler, T.; Bardule, A.; Lazdinš, A.; Butlers, A.; et al. **Total Soil CO₂ Efflux from Drained Terric Histosols**. *Plants* 2024, 13, 139.

<https://doi.org/10.3390/plants13010139>

Jauhiainen, J., Heikkinen, J., Clarke, N., He, H., Dalsgaard, L., Minkkinen, K., Ojanen, P., Vesterdal, L., Alm, J., Butlers, A., Callesen, I., Jordan, S., Lohila, A., Mander, Ü., Óskarsson, H., Sigurdsson, B. D., Søgaard, G., Soosaar, K., Kasimir, Å., Bjarnadottir, B., Lazdins, A., and Laiho, R.: **Reviews and syntheses: Greenhouse gas emissions from drained organic forest soils – synthesizing data for site-specific emission factors for boreal and cool temperate regions**, *Biogeosciences*, 20, 4819–4839, 2023.

<https://doi.org/10.5194/bg-20-4819-2023>

Meļņiks RN, Bārdule A, Butlers A, Champion J, Kalēja S, Skranda I, Petaja G, Lazdinš A. **Carbon Losses from Topsoil in Abandoned Peat Extraction Sites Due to Ground Subsidence and Erosion**. *Land*. 2023; 12(12):2153.

<https://doi.org/10.3390/land12122153>

Mikko Peltoniemi, Qian Li, Pauliina Turunen, Boris Tupek, Päivi Mäkiranta, Kersti Leppä, Mitro Müller, Antti J. Rissanen, Raija Laiho, Jani Anttila, Jyrki Jauhiainen, Markku Koskinen, Alekski Lehtonen, Paavo Ojanen, Mari Pihlatie, Sakari Sarkkola, Elisa Vainio, Raisa Mäkipää, **Soil GHG dynamics after water level rise – Impacts of selection harvesting in peatland forests**, Science of The Total Environment, Volume 901, 2023, 165421, ISSN 0048-9697
<https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.165421>

Upenieks, E. M. & Rudusāne, A. **Afforestation as a type of peatland recultivation and assessment of its affecting factors in the reduction of GHG emissions**. Rural Development, 2023, 295-300.
<https://doi.org/10.15544/RD.2021.052>

Kristine Valujeva, Elizabeth K. Freed, Aleksejs Nipers, Jyrki Jauhiainen, Rogier P.O. Schulte, **Pathways for governance opportunities: Social network analysis to create targeted and effective policies for agricultural and environmental development**, Journal of Environmental Management, Volume 325, Part B, 2023, 116563, ISSN 0301-4797,
<https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2022.116563>

ĪSUMĀ PAR PROJEKTU

Projekta ilgums: 08/2019 - 08/2023

Projekta kods: LIFE18 CCM/LV/001158

Kopējais PROJEKTA budžets: 3 360 948 EUR

EU LIFE finansējums: 1 844 004 EUR

LIFE OrgBalt projekta mērķis ir uzlabot pieejamos SEG atskaites datus (aktivitātes datus un emisijas faktorus) attiecībā uz auglīgām organiskajām augsnēm. Projekta uzdevums ir arī identificēt un demonstrēt ilgtspējīgus, izturīgus un rentablus klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumus, kas piemērojami auglīgās organiskajās augsnēs, kā arī nodrošināt rīkus un rekomendācijas klimata pārmaiņu mazināšanas politikas izstrādei, ieviešanai un rezultātu pārbaudei. Projektu īsteno astoņi partneri no piecām ES dalībvalstīm – Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas un Vācijas – un tajā apvienojušies pārstāvji no valsts pārvaldes institūcijām, kā arī zinātniskām un nevalstiskām organizācijām.

UZZINIET VAIRĀK!

**Lai saņemtu mūsu ziņu lapu,
nosūtiet mums e-pastu vai
iesniedziet pieprasījumu mūsu
projekta mājaslapā.**

 info@baltijaskrasti.lv

Projekts "Klimata pārmaiņu samazināšanas iespēju demonstrēšana auglīgās organiskajās augsnēs Baltijas valstīs un Somijā" (LIFE OrgBalt, LIFE18CCM/LV/001158) tiek īstenots Eiropas Savienības LIFE programmas un Latvijas Republikas Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu. www.orgbalt.eu

Informācija atspoguļo tikai LIFE OrgBalt projekta saņēmēju viedokli, un Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra (CINEA) nav atbildīga par jebkādu šeit ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu

